

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 300 Lei. — Șase luni 150 Lei. — Trei luni 80 Lei. — Pentru străinătate un an 600 Lei. Pentru America 4 Dolari.
Ziarul apare Marți și Vineri

Prețul inserțiunilor: un gir pe 5 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză — Articole nepublicate nu se înapoiază.

A sosit în mijlocul nostru

S-au împlinit tocmai șapte săptămâni de așteptare, împletite din nădejdi bune și îngrijorări chinuitoare. I. P. Sfințitul nostru mitropolit NICOLAE, plecase, în ziua de Bobotează, departe, peste granițele țării, la Viena, să-și caute de sănătate. Suferea de multă vreme și suferința capului Bisericii noastre ardeleni era suferința dăruioasă a tuturor fiilor săi suferinței.

Plecase însoțit de un singur om de ajutor devotat, dar alături, în chip nevăzută, au străjuit sufletele noastre ale tuturor, în smerită rugăciune ferbinte, pe drumul de călătorie și în preajma patului de suferință.

La sfatul medicilor iscusiți I. P. S. Sa se supuse unei grele operații, pe care a suportat-o însă ușor organismul sănătos și viguros. În chip neașteptat de repede și în condiții excelente începuse reconvalescența. I. P. S. Sa scria din pat încă, către cei remași acasă, îngrijorați, de îndată ce s'a simțit destul de tare: «Iată eu cu voi sunt...

«Cu ajutorul lui Dumnezeu am răsbăt cu viață deasupra operației și a consecințelor grave, ale ei. N'am avut nici o complicație și pe zi ce trece mă fac tot mai voinic.

«Am simțit eu în durerile mele că mă ajută cineva: au fost — rugăciunile voastre, pentru care vă mulțumesc, către Domnul.

«Scriu-am eu cu mâna mea», Nicolae.

La patru săptămâni primisem știrea, ce a umplut de bucurie nu numai pe cei mai de aproape sfinți și slujitori bisericești, ci pe toată lumea dreptcredincioșilor orașului nostru, că I. P. S. Sa se întoarce mântuit de pricina atâtor suferințe și dureri, cari îi întunecau des seninul zilelor de muncă și de strădanie pentru mersul bun al Bisericii și pentru tolosul credincioșilor săi.

Dar decădă interveni o complicație neașteptată și neprevăzută de iscusința științei medicale.

Devotamentul medicilor însă, rugăciunile noastre, înălțate zi de zi, în catedrala mitropolitană, în bisericile satelor și orașelor Mitropoliei noastre, și în cămara tănușă a sufletelor celor mulți legați cu inima de I. P. S. Sa și de opera căreia slujește și, în sfârșit, mai presus de orice și ajutorul omeneș, puterea de ocrotire a lui Dumnezeu, i-au ajutat de a răsbăt deasupra și celei de a doua încercări grele. Și acum de curând trimise solie nouă de înlocuire în țară.

Sosește de peste graniță încă în seara zilei de 24 l. c. Se oprește o zi la Arad, ca să ia contact cu factorii bisericești ai eparhiei rămase văduvite și să îndrumeze pregătirile pentru alegerea unui alt îndreptător la cârma eparhiei.

Iar la Sibiu sosește Joi în 26 l. c. la ora 10^{1/2}, a. m.

În gară întregul cler din centrul mitropoliei, asistat de comitetul filialei Societății ortodoxe a femeilor române, de capii oficiilor publice de profesori școalelor noastre și de mare mulțime de public, domni și doamne, din toate straturile societății. Veniseră toți să-și completeze prin vâzul ochilor bucuria de care au svâcnit inimile lor la vestea, că se întoarce acasă bunul lor arhipăstor.

În sala de recepție a gării P. C. Sa Părintele asesor Matei Voileanu, în cuvinte adânc simțite și înduioșate până la lacrimi, urează bun sosii I. P. S. Sa, în numele slujitorilor bisericii, și al întregului public ieșit, întru întâmpinare, asigurându-l de dragostea și devotamentul fiilor săi credincioși și dorindu-i păstorire îndelungată, întru mulți ani fericiți!

I. P. S. Sa, plăcut impresionat de neașteptata dovadă nouă de prețuire și alipire fiască, mulțumește în cuvinte pline de căldură părintească, spunând că această manifestare îi dă noi puteri întru îndeplinirea misiunii sale.

Apoi asistența aclamă cu bucurie pe I. P. S. Sa, care pleacă împorțâșind binecuvântări.

Acasă, în fața reședinței, este așteptat de orfanii din orfelinatul arhidiecezei și de elevii și elevele școalei normale, rânduindu-se amândouă părțile străde. La sosit corul școalei cântă: Întru mulți ani, Stăpâne!

În fața Catedralei preoții îmbrăcați în odăjdii, după ce terminaseră slujba sfintei liturghii, așteaptă cu Evanghelia și Crucea.

FOIȘOARA

Pentru o lume mai bună

Conferința despre „Societatea Națiunilor”, ținută de dl. Dr. Sextil Pușcariu

Ni se dă prilejul să referăm despre o foarte de actualitate conferință, despre aceea a dlui profesor universitar Sextil Pușcariu, ținută în Sibiu, Duminecă, în 22 Febr. Dl. S. Pușcariu, pe care obștea românească îl cunoaște ca pe unul din cei mai calificați savanți ai noștri, a ținut să ne onoreze seria de conferințe a desp. Sibiu al «Asociațiunii» și a secției Sibiu a «Asoc. profesorilor secundari români», ca trimis al «Extensiunii universitare» din Cluj, vorbindu-ne despre «Societatea Națiunilor».

Nu se putea o alegere mai fericită pentru tema aceasta — știut fiind că dl. Sextil Pușcariu este de 3 ani unul din reprezentanții noștri la Societatea aceasta.

În sala arhiepiscopiei dela prefectura județului, în fața unui public ales, din tot ce are mai de seamă intelectualitatea românească — și nu nu-

mai ea, fiindcă au fost și minoritari, — a vorbit dl. Sextil Pușcariu mai bine de o oră și jumătate, clar, avântat, convingător, ascultat cu o atențiune de biserică. Era doară vorba de schișarea unui viitor mai bun pentru omenirea sângerândă și fiecare din sală își puna întrebarea: trimisul României ne va putea argumenta destul de elocuent pentru o ieșire la lumină?

În părțile noastre mulți răuvoitori și mulți malițiși caută să submineze autoritatea acestei Soc. a Naț., răspândind neîncrederea în ea.

Unul, care a luat parte la desbateri, unul, care a urmărit de aproape frământările nobile ale reprezentanților a 52 de state, unul care a căutat și caută să evoce în masele publicului spiritul de ajutor reciproc, de etică sănătoasă politică internațională — a spulberat prin faptele și relatările concrete aduse, bănuielele răspândite, lăsându-ne să ne ridicăm sufletește și să exclamăm: tot se mai găndesc creieri omeniești și la altceva decât numai la acapărarea de averi și la facerea de rele!

Într-o formă de conversație ne-a invitat conferențiarul să vizităm localitățile unde se adună reprezentanții popoarelor și am pornit-o la drum,

având drept călăuză ireproșabilă pe reprezentantul României la Geneva. Forma captivantă, plină de plasticitate, de comparații proaspete, vioale — nu ne-a mirat, obișnuți fiind cu ea la dl. S. Pușcariu, chiar și atunci când vorbește în incinta Academiei Române.

Pără să «jungem în sala austeră a Reformățiunii, unde se țin ședințele Soc. Naț., am trecut prin Italia, am poposit la Veneția și Milano, am admirat frumusețile Elveției și am trecut — cu pasaport diplomatic — peste toate obstacolele vamale.

Ca să ne arate și mai bine sala de ședințe ni-a proiectat oratorul două instantanee luate la ultima sesiune (din Septembrie 1924 — în Septembrie ce țin, regulat, adunările generale) și ne-a explicat pe larg cum sânt împărțite locurile (după alfabet), unde stă fiecare neam, cum se vorbește, cum se discută și din ce elită se compune auditoriul de pe galerii (d. e. celebrul pianist și bărbat de stat polon Paderewski).

Pe dinaintea ochilor noștri au trecut Mac Donald, șeful labouriştilor; Herriot, Boncourt, Briand, Leon Bourgeois, reprezentanții Franței; cufare maharadja din Indii, cu nume kilometric, conții

I. P. S. Sa asistă la Te-Deum-ul de mulțumită către Dumnezeu, care ni l-a păzit cu mână tare. Corul academiei teologice întonează la intrare cu putere: Mulți ani! — și dă răspunsurile la ecenii.

Ușuratu-s'a sufletul nostru de grija mare, ce ne-a ținut în neliniște șapte săptămâni. Acum nu mai suntem orfani. Dumnezeu, care îndreaptă destinele oamenilor, ne va învrednici de acum să avem în fruntea Bisericii noastre ardeleni pe I. P. S. Sa Mitropolitul nostru în pace și sănătos, întru mulți ani, de rodnică muncă binecuvântată pentru înălțarea Bisericii, pentru mândria ortodoxiei și în folosul creștinilor.

Cucerind părinți ai orașelor și ai satelor noastre, faceți rugăciuni de mulțumită pentru binefacerile, pe cari Dumnezeu le-a dat asupra I. P. S. Sale și asupra noastră; chemați în cea dintâi Dumnezeu tot poporul să-și plece genunchii în rugăciune înfrățită, ca o jertfă cu bun miros pentru harul ce ni s'a dat nouă, cerând Atotputernicul Dumnezeu: pe I. P. Sfințitul nostru Arhiepiscop și Mitropolit NICOLAE Doamne păzește întru mulți ani!

Alegerea viitorului Episcop al Aradului. În vederea ocupării postului de episcop al Aradului, devenit vacant prin moartea regretatului Episcop Ioan I. Papp, ven. Consistor din Arad a fixat ziua de scrutinii a deputaților mireni sinodali pe ziua de 5 April, iar alegerea deputaților din cler pe ziua de 12 Martie 1925.

Fundațiunea Gojdu. Dl. deputat Ion I. Lapedatu a fost zilele acestea la Budapesta în chestiuni de interes obșteșc. Despre fundațiunea Gojdu, dl. deputat a declarat unul confrate din capitala noastră următoarele:

«Am constatat, că aveau a fost administrată corect și cu devotament prin părintele protosingel *Ghenadie Bogovici*, parohul ortodox-român al Budapestei și administratorul averii imobile. Rezervele de venituri acumulate din trecut am dispus să fie remise în țară pentru regularizarea unor aranjamente ale fundațiunii, — ceea ce s'a și întâmplat. Asemenea dispozițiuni am făcut și pentru veniturile curente. Am primit toate datele necesare pentru a putea face încheierea gestiunii de după război și a pregăti — astfel — materialul pentru viitoarea conferință internațională, care va regula definitiv situația fundațiunii. Ca încheiere di Lapedatu a spus, că prețutindenea unde a trebuit să se prezinte pentru lămurirea afacerilor fundațiunii Gojdu, la ministerii, la autorități, la bănci etc., i s'a dat tot concursul, de care a avut nevoie».

Iski și Adatci ai Japoniei și secția românească din care se vedeau dnii Vintilă Brătianu, Titulescu, Sextil Pușcariu, Petrescu-Comnen, Dșoara Elena Văcărescu și — pe altă fotografie — agilit secretar al secției românești, prof. Gh. Opreșcu.

Cine a urmărit, cât de cât, publicațiile Soc. Naț. — și ar trebui ca obștea românească să le ia la cunoștință, fiindcă este în joc viitorul nostru al tuturor, dela rezolvirea norocoasă a problemei Soc. Naț. — se convinge, spuse oratorului, că la societatea aceasta se lucrează din greu. Cei mai buni din toate țările își dau osteneala să se apropie sufletește, să găsească un *modus vivendi*, ca să salveze cultura primejdiiuță atât de rău în zilele noastre.

Am luat parte la discuțiile din plen. Am ascultat punctul de vedere englezesc privitor la siguranță și la apărarea colectivă a statelor față de agresori (punct de vedere expus de Macdonald); am auzit și glasurile de chemare spre colaborare ale lui Herriot, punctul de vedere

¹ N'ar strica să fie abonată fiecare localitate mai mare a noastră la: «Resumatul lunar al lucrărilor Soc. Naț.», care apare în l. franceză («Resumé mensuel des travaux de la Société des Nations»). Se comandă la Secția de informații p. Soc. Naț. în Geneva.

Unificarea organizațiunii bisericești

După ce cu ajutorul Provedinței dumnezeiești, sub conducerea înțeleaptă a gloriosului nostru Rege Ferdinand I, și prin vitejia fără seamăn a armatei Sale, aproape toți fiii neamului românesc s'au învrednicit a se uni într'un singur stat național, biserica noastră, scuturându-se de jugul robiei și al umilinței de mai multe secole, și-a recăștigat deplina libertate, spre care a năzuit totdeauna; — ierarhii bisericii noastre au fost cei dintâi, cari au sulevat chestiunea unificării organizațiunii bisericești din întreg cuprinsul țării.

Ear primul congres național-bisericesc care, în conformitate cu § 154 al Statutului organic, reprezintă întreaga provincie mitropolitană, și este singurul for legislativ, întrunit după actul cel mare al unirii noastre cu vechiul regat, în ședința sa din 25 Februar 1920, având în vedere tradiția istorică, în temeiul căreia vechia mitropolie ortodoxă a Bălgradului, a toată țara Ardealului și a celorlalte părți anexate, a avut strânse relații cu mitropolii din Ungro-Vlahia, adevărații exarhi ai plaiurilor noastre, dela cari venea deodată cu îndreptarea duhovnicească și un statornic îndemn pentru a păstra curată credința ortodoxă, precum și unitatea bisericească a poporului românesc, deși sfâșiați din vremuri vechi și până azi, prin granițe politice, n'a încetat o clipă a dăinui, nici sub loviturile cele mai grele ale dușmanilor, ci a continuat să producă acea strălucită operă, din care în mod firesc: avea să izvorască o desăvârșită unitate sufletească și recunoașterea noastră națională, — a adus următoarea hotărâre:

«Mitropolia românilor ortodocși din Transilvania și fosta Ungarie se unește pentru vece cu biserica vechiului Regat, cu a Basarabiei și cu a Bucovinei, alcătuinto singură biserică ortodoxă română autocefală, însă așa că până la crearea unei organizațiuni bisericești unitare, biserica din provincia noastră mitropolitană își susține în întregime actuala sa organizație autonomă, călăuzită de conștiința, ca principii depuse în Statutul organic trebuie să servească

drept temelie la viitoarea organizație unitară a bisericii ortodoxe din România întregită. În consecință toate instituțiile noastre bisericești și culturale, începând dela parohie până inclusive Sinodul episcopesc al provinciei noastre mitropolitane au să funcționeze netulburate până la deplina unificare a bisericii».

Congresul a decis unica cale de-a proceda ca unificarea deplină a acestei organizații este convocarea de către I. P. S. Sa Mitropolitul Primat a unei comisii constituită din reprezentanți designați de către autoritățile competente ale bisericii din vechiul regat și din provinciile nou alipite pentru a stabili proiectul de lege fundamentală al organizațiunii unitare. În comisiunea aceasta congresul a trimis o delegațiune permanentă compusă, pe lângă ierarhi, din 12 membrii, cu aceea condițiune însă, ca hotărârile comisiei să fie de nou înaintate spre deliberare congresului.

Cele ce au urmat, cetitorii noștri le cunosc. Timp de aproape patru ani reprezentanții bisericii din întreg imperiul sub prezidiul I. P. S. Sale Mitropolitului Primat au lucrat la noul proiect de organizarea bisericească, luând de bază însuș Statutul nostru organic.

Proiectul terminat s'a supus spre deliberare în Sf. Sinod, iar apoi, s'a înaintat înaltului guvern și a fost depus pe masa Corpurilor legiuitoare.

În vederea acestui fapt, I. P. S. Sa mitropolitul nostru Nicolae în conformitate cu concluzul congresului din toamna trecută, a convocat de nou pe reprezentanții clerului și poporului din mitropolia noastră în ședință pe ziua de 2 Martie a. c. spre a-și spune și înaltul nostru areopag cuvântul.

Dorim ca și în această chestiune, ca în toate chestiunile mari, membrii congresului nostru întruniți în numele Domnului, să fie conduși de duhul păcii, de duhul dragostei evanghelice și de duhul buniei înțelegerii, ear soluțiunile pe care le va da să fie spre binele și prosperarea bisericii noastre dreptmăritoare și spre binele și progresul patriei noastre întregite și mult iubit.

francez, care invocă siguranța, desarmarea și arbitrajul.

Durere, din Soc. Naț. nu fac încă parte trei state: Germania — care însă în viitorul apropiat se speră că se va apropia de masa verde, — Rusia — care este pentru toți un mare semn de întrebare — și Turcia. Dacă ar lua și aceste state loc în acest areopag al neamurilor, dându-și osteneala cu toții ca pe calea bunei înțelegeri să rezolve gravele probleme de cari este turmentată omenirea astăzi — atunci viitorul ar fi mai sigur de prevestit și insomnia europeană ar dispărea.

Ceeace atinge plăcut pe cei ce iau parte la aceste debateri ale unui parlament mondial, este spiritul de conciliantă, de serviabilitate reciprocă ce domnește la Geneva. Dl. Briand a mărturisit, părăsind recenta sesiune, că a venit la debateri plin de nelcredere și că pleacă convertit pentru Societatea Națiunilor.

Ca să se dovedească adevărul că se lucrează la Societatea Națională, ne-a plimbat dl. Pușcariu, după ce am trecut cu un vaporas lacul Lemanului, prin 3 secții din palatul rezervat secțiilor. În cuvinte emoționante ne-a descris pe bătrânul, veneratul savant *Bergson*, pe cel mai de seamă cugeător al Franței de astăzi, pe președintele secției pentru cooperarea intelectuală

Ne-a vorbit despre marea primejdie comună pentru intelectualii tuturor țărilor, de a recădea într'un întuneric al minții, ca în timpurile de barbarie și ni-a descris sforțările ce fac conducătorii gândirii umane pentru salvarea culturii. Aici a putut să intercaleze câteva cuvinte și despre propunerea dsale propriie, în numele României, propunere privitoare la un «împrumut cultural», pentru ridicarea cât mai grabnică de instituții culturale pentru deșteptarea satelor și orașelor. Propunerea dlui Dr. S. Pușcariu a fost primită *unanim* de reprezentanții Soc. Naț. și urmează să fie dezbătută *ad rem* în sesiunea ce se va ține la toamnă.

În câteva cuvinte a atins apoi dl. conferențiar problema refacerii economice a statelor, care — în urma războiului — au ajuns în pragul falimentului economic. A adăstat la vizita cancelarului Seipel din Austria la Geneva și la ajutorul oferit, ajutor, care a salvat țara sa de haos; apoi a vorbit despre refacerea economică a Ungariei. Se naște o nouă concepție în relațiile între state. Interdependența economică, financiară, culturală se evidențiază tot mai mult și e foarte cu cale să pătrundă în opinia publică la toate popoarele Europei.

A treia vizită am făcut-o secției minorităților. Deși firele sânt mai încălțite aici, — bună-

Jucă odată chestia înțelesului §-ului 118 din Statutul organic

de jurisconsultul consistorial IOAN PRÉDA

În numărul precedent al «Telegrafului Român» Sf. Sa părintele Morușca, colaborator ordinar al Revistei teologice din Sibiu, combate cu toată tăria rărea, mai bine zis afirmația — căci provocarea la lege nu mai este o simplă părere — a mea din numărul 14 al «Telegrafului Român», de cuprinsul: «că în cazul când nu există vicar numit, conducerea eparhiei vacante cade în competența celui mai bătrân asesor din senatul bisericesc» și se încearcă să se dovedească că adevăratul înțeles al §-ului 118 al Statutului organic ar fi acela exprimat de Sf. Sa în Nr. 2 al Revistei teologice, că adică în cazul mai sus pomenit de vacanță, conducerea eparhiei s'ar veni celui mai bătrân asesor clerical din Întreg Consistoriu, va să zică din orce senat.

Nu vreau să mă ocup cu toate argumentele părintelui Morușca, nici nu voiesc să mă las într-o polemică lungă cu Sf. Sa. Pentru că polemica are și poate avea numai atunci și numai acolo loc, unde și când textul legii este dubiu sau permite explicații diferite.

În cazul nostru însă textul legii e clar ca lumina soarelui și nu admite decât numai un înțeles. Astfel trebuie să ne ținem de text și să tragem din el consecințele logice, ce de sine urmează:

Statutul organic dispune — după cum însuși părintele Morușca recunoaște și trebuie să recunoască — în §-ul 121 pct. 11, că după moartea episcopului senatul bisericesc este chemat să conducă eparhia și să facă pregătirile pentru alegerea noului episcop.

Dacă ne punem acum întrebarea: că cine este acest senat? Răspunsul nu poate fi altul decât că cei șase asessori, care îl compun. Și astfel urmează în mod logic din dispoziția pctului 11 al §-ului 121 Stat. org. că conducerea eparhiei în caz de vacanță compete asesorilor din senatul bisericesc, chiar și atunci, dacă există un vicar numit de repausatul episcop. Numai că în cazul din urmă conducerea senatului bisericesc o are vicarul. Dacă însă nu există vicar, atunci locul acestuia îl va suplini și va trebui să îl suplinească cel mai bătrân asesor din respectivul senat.

Din dispoziția §-ului 121 Statutul organic, care dă conducerea eparhiei în caz de vacanță în exclusivă competența senatului bisericesc, urmează de sine, că un asesor din alt senat, ori căt de bătrân ar fi, nu poate să ajungă la conducerea eparhiei vacante, afară doar de cazul, când el ar fi fost instituit ca vicar din partea episcopului repausat.

Eu însă țin în aceea, că chiar nici episcopul n'ar fi în drept să și numească pe vicarul său dintr'altii, decât dintre asesorii din senatul

bisericesc. Pentru că deși se pare că § 118 Statutul organic ar da episcopului latitudinea de a-și alege de vicar dintre toți asesorii de tagmă preoțască din Consistor, totuși considerațiunile practice vor dovedi că nu poate avea sens ca episcopul să-și aleagă de vicar pe un asesor, ce nu este definitiv în funcțiune sa. Căci altcum s'ar putea întâmpla cazul, ca asesorul-vicar la proxima alegere să nu mai fie ales și astfel episcopul să rămână cu un vicar, care nu mai este asesor.

Dar și din alt punct de vedere cred eu că n'ar fi în interesul bisericii ca vicarul să poată fi ales și din asesorii nedefinitivi și supus alegerilor continue, pentru că asta ar putea da anză, ca un episcop mai puțin conștiincios, să-și aleagă pe un favorit al său — ori căt de tinar — întru unul din senatul școlar sau episcopesc — unde alegerile sânt mai dese — și apoi să-l facă vicar și să-l pună în fruntea celor îmbătrâniți în slujbele bisericești și cu merite pentru biserică.

Noul Statut de organizare încă nu restrânge pe episcop în dreptul de a-și alege pe vicarul său. Totuși eu cred, că spiritul Statutului organic suganșian acela a fost, ca vicarul să fie ales sau numit dintre asesorii consistoriali definitivi, cari sânt numai cei din senatul bisericesc — avându-se în vedere, că ei au și înlocuiesc pe episcop după moartea sa; va să zică să presupune, ca să fie mai durabili în oficiu, decât episcopul însuși.

O biserică veche: Monument istoric

Voim să vorbim de biserică cea veche din comuna Râșnov, din apropierea Brașovului, care este una dintre cele mai vechi biserici românești din Ardeal.

În sfântul altar la un loc e însemnat cu litere vechi anul 1384. Ne duce deci înainte până în veacul al 14-lea.

Biserica e clădită din piatră și este încă bine conservată. Se vede cum în cursul veacurilor s'a înădrit în trei rânduri, după trebuințele poporului. Lucrarea a treia, cea mai nouă, a ricat și turnul. E zugrăvită în fresco încă dela început, unele părți din zugrăveală se pot bine observa și acum.

După zidirea bisericii celei nouă din zilele noastre, biserică cea veche a fost părăsită, nu s'a mai slujit în ea, nu i s'a mai dat nici o îngrijire, astfel a început a se ruina.

În timpul războiului, ostilitățile dușmanului au ținut caii în ea. După crâncenul război, din care a eșit desrobirea neamului și înălțarea bisericii ortodoxe române, în preajma bisericii celei vechi din frunțașă comuna Râșnov s'a așezat cimitirul eroilor cazuți pentru apărarea patriei și înălțarea neamului. Cimitirul eroilor e bine îngrijit, și an de an la Ziua eroilor, anume la serbarea înălțarea Domnului, se face parastas cu mare

ascultătorilor acest for suprem mondial, rugând publicul să militeze pentru ideile sănătoase, care se deșab la Geneva.

Oratorul a fost ovationat. Dl Dr. Gh. Preda a fost tălmăciul publicului adunat, la începutul conferinței; dl prof. S. Teșpus, a vorbit în numele «Asoc. prof.» și Dr. H. P. Petrescu, în numele desp. Sibiu al «Asoc.» la cina comună, vioale, care a urmat după aceea, în onoarea iubitului oaspete. * H. P.-P.

„Lumina Satelor”, este foaia săptămânală pentru popor, ce apare în Sibiu, cu redacția și administrația în strada Mitropoliei 30. Prețul abonamentului pe an 120 lei, pe jumătate de an 60 lei; pentru străinătate 300 lei, iar pentru America 3 dolari. Prin scrisul ei creștinesc și românesc, în cursul acestor trei ani, s'a ridicat peste toate foile menite pentru popor. Frații preoți au în ea un prețuit tovarăș în munca de păstorie a satelor, căci ea vine săptămânal cu sfaturile și îndrumările ei în multe case, unde preotul numai rar ajung. Este de datoria noastră să ajutăm răspândirea ei, câștigându-i abonați în fiecare parohie, căci prin aceasta săvârșim o operă de educație și cultură pentru mulțime.

ceremonie și cu paradă militară în acest cimitir al eroilor, în umbra bisericii zidite la 1384.

Restaurată această sfântă biserică, peste care au trecut atâtea valuri ale urgiei veacurilor, și restituită vechea pictură, nu este exclusă posibilitatea de a da peste însemnări care să lumineze și să deslușească trecutul întunecat al acestui vechi monument istoric al neamului.

Ni s'a spus că biserică aceasta e cunoscută bărbatilor chemați a desgroa trecutul nostru istoric și a lua măsurile trebuincioase pentru conservarea ei.

Ni s'a spus că o cunoaște marele nostru istoric N. Iorga, o cunoaște vrednicul actual ministru al cultelor, dl Al. Lapedatu, și ni s'a spus că s'a promis buna îngrijire de această veche biserică, că ea va fi reparată, restaurată și conservată, ca să o poată admira lumea de azi.

În earna aceasta, când cu memorabilele zile ale vizitațiunii canonice făcute de I. P. S. Pâr. Mitropolit Nicolae bisericii noastre din Brașov, în o cuvântare festivă, spre marea noastră mângâiere dl prefect al Brașovului Dr. Ciurea ne-a făcut descoperirea că înaltul guvern va lua măsurile necesare pentru restaurarea monumentului istoric oca Râșnov.

Dl ministru Lapedatu a și votat în zilele trecute 30,000 Lei spre a se folosi la restaurarea ei.

Biserica aceasta o am văzut și noi în larna aceasta, și ne-am bucurat văzând că s'a început lucrările de restaurare, conduse de parohul I. Nan, președintele comitetului parohial primarul I. Ducurici și ajutați de garnizoana din localitate. Nu putem să nu menționăm sprijinul efectiv dat de dl colonel Vulcu.

Poporul român e vestit ca popor religios și cu pietate pentru memoria părinților săi.

În biserică aceasta s'au adunat în cursul de 5 veacuri poporul credincios moșii și strămoșii noștri, și au înălțat rugăciuni către Cel prea înalt cerând scut și apărare. Cinci veacuri de-a rândul, în asupri și în năcazuri, poporul din Râșnov în biserica aceasta a aflat mângâiere, a aflat adăpost, a aflat mântuire.

Generația de azi din pietate către moșii și strămoșii săi nu mai poate suferi starea de azi a acestei vechi biserici; cinstea, demnitatea, vaza bisericii în general, în unire cu pietatea către cei trecuți la fericire veșnică reclamă grabnica ei restaurare.

Ni s'a dat promisiunea, că îndată ce se va desprăvăra, frunțașă comună bisericească Râșnov, va lua măsuri pentru punerea bisericii în stare bună.

O stare bună ne închipulim noi o restaurare a bisericii celei vechi fără a altera cu ceva vechea pictură, și punerea în condițiuni, ca în ea să se poată face sfintele slujbe.

Comuna bisericească Râșnov, cu pietate către moșii și strămoșii, va restaura biserica cea veche așa, că la serbarea eroilor din vara aceasta să se poată săvârși în aceea biserică sfânta liturgie cu părăstas pentru toți cari în 5 secole trecute au lucrat pentru biserica cea veche. Parastasul pentru eroii timpului nostru se se va combina cu părăstasul pentru mucenicii trecutului de 500 de ani și el va prileji, ca la acel părăstas să ia parte toți, căți au interes către monumentul istoric din Râșnov.

Și ca se mă conving în persoană de hărnicia comunei cu repararea acestei bisericești și de simțul evlavios al generației de azi față de fericirii repotați ai veacurilor trecute, fac promisiunea înaintea lui Dumnezeu, că la ziua eroilor din vara ce vine voi lua parte la parastasul dela cimitirul eroilor în biserică cea veche din Râșnov.

Matei Volleanu.

Mai sânt câteva exemplare din Calendarul Bunului Creștin pe anul 1925

Se vinde la LIBRĂRIA ARHIDIECEZANĂ în SIBIU, și la alte librării. — La cererile prin MANDAT POSTAL se va adăuga 5 Lei pentru porto și recomandat.

voința reciprocă ne va aduce la liman și aici. Până ce se vor cristaliza relațiile între minoritarii unui stat (drepturi și datorințe) se vor mai naște divergențe inevitabile, dar încetul cu încetul se va soluționa și această problemă gravă, care face multă bătaie de cap șefilor de stat.

Ca să îlustreze cele susținute, a vorbit dl Pușcariu mai pe larg despre gingașa problemă a absenteiștilor latifundiari maghiari din România, cari — cu toate că n'au optat pentru cetățenia românească — pretindeau menținerea intactă a latifundiilor lor în România. Ciocnirea între punctul de vedere al României (Titulescu) și acela al ungariilor (contele Csaki și apoi Apponyi), a fost vehementă — curtea de justiție internațională dela Haga n'a fost recunoscută din partea României de competență — în ultimul moment însă tot s'a ajuns la o tranșacțiune. (Bruxela)

E vorba ca spiritul acesta de conciliantă să câștige tot mai mult teren, spre binele tuturor. La masa verde, când opui unei teze o altă teză, când cântărești argument și contra argument — când ești conștii că dela bună-voința reciprocă atârână soarta a milioane de oameni, a țării întregi — ajungi mai repede la un rezultat favorabil decât lănaând dela distanță ultimate sau alte note diplomatice.

Conferențiarul a terminat punând la inima

Domnii cari au primit spre desfacere exemplare din

Calendarul Bunului Creștin

sânt invitați a trimite, fără întârziere, prețul lor la:

Librăria Arhidiecezană, Sibiu

INFORMAȚIUNI

Premiile naționale din anul acesta. Premiul de 100 de mii lei, pentru iscriere literară, va fi decernat, cum se anunță, dlui profesor *N. Iorga*. Premiul pentru poezie, careș de 100.000 lei, e vorba să fie vărsat fondului pentru ridicarea unui vrednic monument poetului *Mihai Eminescu*, în semn de pietate și recunoștință.

Adunări. Membrii Asociației, pentru lit. rom. și cultura poporului și toți iubitorii de progres, se invită la adunarea de reorganizare a departamentului *Cinca Mare*, ce se ține Duminică, în 8 Martie a. c., în sala hotelului comunal Concordia, la ora 2 d. a., — precum și a departamentului *Sighişoara*, ce se ține Duminică, în 15 Martie a. c., în sala liceului «Principele Nicolae» la ora 3 d. a.

Biletele de cinci sute Lei. Pe lângă dispozițiunea de a se retrage din circulație biletele de 1 și 2 lei și a se înlocui cu monedă metalică, ministerul de finanțe a hotărât să retragă din circulație biletele de 500 de lei, care urmează să fie înlocuite cu alte bilete de hârtie de format și desen diferit. Noile bilete de 500 de lei sânt în întregime tipărite. În vederea retragerii tuturor biletelor de 1, 2 și 500 lei, ministerul de finanțe va înstitui o comisie specială care va supraveghea înlocuirea.

Rugare. Toți acei părinți cari au interes că la școala superioară de comerț din Alba-Iulia în anul școlar viitor 1925/26, să se înființeze și clasa a III-a, sânt rugați cu insistență să binevoiască a comunica această dorință Redacției Gazetei «Alba Iulia», în Alba Iulia, cu posibilități urgențe. Aceasta ca să se vadă cam la câți elevi s'ar putea conta pe anul școlar viitor pentru această clasă, și să se poată cere de comun acord forurilor în drept înființarea ei.

Parlament contra modei. În camera polonă s'a depus un proiect de lege, prin care se interzice femeilor să poarte haine și bluze cu mâneci scurte și magazinelor de a expune în vitrine asemenea haine.

Dale rătăciilor. Un predicator adventist anunțase într'un orașel de lângă New York sfârșitul lumii fixând luna, ziua și ceasul, firește: 12 ore noaptea! Vreo 40 de familii adventiste, cuprinse de groaza profeției predicatorului, și-au vândut toată averea pământească, iar suma vânzării, 4 milioane de dolari, au depus o la primăria din New York pentru a fi dată săracilor. Dar ora «fatală» a trecut, și soarele a răsărit, ca în toate zilele: nimic nu s'a schimbat. Familiile desamăgite s'au dus atunci la primărie să-și ceară înapoi banii, fără de care ar fi ajuns să cerșească... Cu toate acestea, predicatorul își continuă meseria, în mijlocul — prostimii.

ȘTIRI LOCALE

Conferențele «Astrol» și Asoc. prof. sec. În locul dlui ministru Al. Lapedatu, împiedecat de a veni, va ține dl. prof. univ. *Dr. Theodor Capidan*, aromân, o conferință despre «*Românitatea balcanică*» la ora 6, în sala prefecturii județului Sibiu.

Teatrul. Turneul oficial al Teatrului național din capitală, cu concursul artiștilor Marloara Zimniceanu, Atanasescu, Manu ș. a., va da în sala teatrului sibian, Duminică, în 1 Martie a. c., o reprezentație. Se va juca *Femea îndărătnică*, comedie de Shakespeare. Începutul la ora 8 seara. Bilete se vând la Librăria Foii Poporului în str. Mitropoliei.

Anunțuri. Desființându-se postul de medic șef al prefecturii poliției orașului Sibiu, toate agendele, atribuțiile și îndatoririle acestui oficiu au trecut asupra Serviciului sanitar urban Sibiu; prin urmare toate organele oficiale și persoanele particulare au să se adreseze pe viitor în che-

stiiile sanitare, igienice și social-igienice, care se referă la autoritatea polițienească, deadreptul Serviciului sanitar urban Sibiu. —

— Se amintește dispozițiunea, că arderea gunoierului de primăvară în grădinițele caselor să se facă numai de două ori pe săptămână, anume Marți și Vineri. Poliția de câmp este însărcinată cu controlul și executarea acestui ordin. *Consiliul orașenesc Sibiu.*

Zece sfaturi pentru colaboratori

1. Să scrii totdeauna numai pe o față a hârtiei, cu cerneală sau cu mașina de scris, și tot cu cerneală să faci și corectura.
2. Dacă dorești să și se culegă ceva cu litere mai mari sau mai mici, indică această dorință prin subliniere de altă culoare câte caractere de litere poțtești.
3. Scrisul să-ți fie cîț; nu cauză spargere de cap și pierdere de timp culegătorului prin manuscris greu de citit.
4. Stilizarea se admite numai în manuscris; schimbările de compunere și stilizare făcute la corectură înseamnă pierdere mare de timp, multe neplăceri și spese inutile.
5. Înainte de-a da manuscrisul la tipografie, citește-l încă odată cu toată atenția, ca astfel culegătorul să poată lucra dintr'un manuscris precis și ineccepționabil.
6. Toate îndrumările ce dorești a le da tipografiei, comunică-le înadintă la început; căci lucrul executat, adeseori nu poate fi schimbat deloc, sau numai cu mari grutați și spese considerabile.
7. La citirea corecturii toate îndreptările să le faci în mod clar și precis spre a nu fi înțelese greșit. Ai grijă ca semnele prin care indică literile și cuvintele eronate, să fie uniforme.
8. În în considerare că zăi în cele mai multe locuri se lucrează cu mașina de cules, și astfel se poate întâmpla că la îndreptarea unei neînsemnate greșeli, întrucât rîndul întreg trebuie cules din nou, să intervină o eroare mult mai mare. De aceea nu corecta decât numai greșelile efective.
9. Fă tu însuși corectura; altă persoană întrebuințată altă metodă și alt sistem ortografic.
10. Pentru greșelile de ortografie și de execuție tehnice este responsabilă tipografia; pentru eventualele greșeli de sens și de formă răspunde însă acela, care a citit corectura destinată autorului.

(Din Gutenberg Typograph, nr. 5).

Posta redacției

Pr. I. M. în L. r. Sânt lucruri de interes istoric bisericesc. Le așteptăm, neapărat, cu deosebită plăcere și, pe rînd, le vom publica împreună cu predica foarte actuală.

Consistorul eparhial ortodox român, Cluj

Nr. 7769/1924

(20) 1—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de primontabil la oficiul casei Dieceane din Cluj — prin aceasta publicăm concurs cu termen de 30 zile.

Beneficiile împreună cu acest post sânt:

1. Salăr de bază dela stat 1250 Lei plus toate accesoriile cari se urch în total la 4230 Lei pentru unul căsătorit și cu doi copii.
2. Întregire la salărul ce-l primește dela stat, cu cel puțin 1000 Lei, maximum 1500 Lei lunar din fondul general administrativ dacă reflectantul respective cel ales e capabil de a încheia bilanș și are praxă de bancă.

Dela reflectanți se cere:

1. Să fie români de legea ortodoxă.
2. Să fi absolvăi în regulă o școală comercială.
3. Să fie sănătoși și liberi de orice obligament militar.
4. Să ocupe numai acest post neavând voie a primi alte angajamente în alte părți.

Petițiile înscrute cu documentele necesare se vor înainta Consistoriului Diecean din Cluj cel mai tîrziu până la 25 Martie așa că alesul va trebui să ocupe la 1 April postul.

Cluj, la 18 Februar 1925.

Nicolae Ivan,
episcop.

Nr. 125/1925

(22) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III Moșna, protopresbiteratul Mediașului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreună cu acest post sânt cele fașionate în coala B pentru întregirea venitelor dela stat.

Concurenții își vor înainta cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopopesc în termenul indicat avînd a se prezenta în parohie în vreo Duminică sau sîrbătoare spre a cânta, celebra și predica.

Mediaș, la 18 Februar 1925.

Oficiul protopopesc ortodox român al Mediașului în înțelegere cu comitetul parohial.

Romul Mireea,
protopop.

Nr. 139/1925 protop.

(21) 1—3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Vorumloc, tracul Mediașului, se publică ncu concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sânt cele fașionate în coala B. pentru întregirea venitelor profeșii dela stat, și pe lângă sesiunea veche parohială, încă 7 jugăre sesiune parohială date prin reforma agrară.

Doritorii de a ocupa acest post, să-și înainteze cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare, subsemnatului oficiu protopopesc în termenul susindicat, avînd a se prezenta în vreo Duminică sau sîrbătoare la sf. biserică spre a cânta, celebra și predica.

Mediaș, la 16 Februar 1925.

Oficiul propopesc ortodox român al Mediașului în înțelegere cu comitetul parohial.

Romul Mireea,
protopop

De vânzare

Enciclopedia Română

de Dr. C. Diaconovich

Volume: I, II, III legate.

A se întreba în

Librăria Arhidiecezană, Sibiu

În Librăria Arhidiecezană
a sosit și se află spre vânzare

Din viețile sfinților

I. Spre Emaus

de

Mihail Sadoveanu și D. D. Patrașcanu

Prețul: Lei 35—
plus spese postale: Lei 5—

La Librăria Arhidiecezană din Sibiu se
află de vânzare următoarele

Tipărituri

Pentru școlile secundare:

Ziarul de casă.
Ziare de clasă pentru licee și civile, comerciale.
Coale pentru registrele de exhibe.
Tipărituri pentru bugetele școlare.
Procese verbale la examenele particulare.
Tipărituri pentru inventarele localelor școlare.
Bilet de informație la însușiri pt. fiecare elev.
Bilet de admoniarea elevilor.

Pentru școlile primare:

Registre pentru absenții și clasificări.
Matricole școlare.
Cronica școlară.